

Rollen en verantwoordelijkheden rondom Jeugdbescherming

Aanleiding

Dit document heeft tot doel om helder weer te geven hoe de rollen en verantwoordelijkheden zijn belegd rondom jeugdbescherming.

Gemeenten zijn de opdrachtgevers van *Veilig Thuis* en *Gecertificeerde Instellingen*. *Veilig Thuis* (VT) is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling. De *Gecertificeerde Instellingen* (GI's) voeren jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclasseringsmaatregelen uit.

In Utrecht worden de taken van Veilig Thuis en Jeugdbescherming/Jeugdreclassering uitgevoerd door de gecertificeerde instelling met de naam Samen Veilig Midden Nederland (SVMN).

Uitvoeringsvorm

Jeugdbescherming en jeugdreclassering worden in Utrecht hoofdzakelijk uitgevoerd vanuit 5 gebiedsgerichte SAVE teams die nauw samenwerken met de buurtteams. Daarnaast zijn landelijk werkende GI's met specifieke expertise als onderaannemer door SVMN gecontracteerd. Dat zijn de William Schrikker Stichting en het Leger des Heils. Veilig Thuis is een zelfstandig onderdeel binnen SVMN, heeft een bovenregionale functie en is gevestigd in Utrecht.

Voor de leesbaarheid noemen we in dit document de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering door SVMN en haar onderaannemers: de inzet van de GI's.

In dit document wordt weergegeven hoe VT en de GI's zich verhouden in het sociaal domein en welke rol de gemeente heeft als opdrachtgever.

Verantwoordelijkheid gemeente

1. Gemeenten moeten voorzien in een voldoende beschikbaarheid van GI's en moeten met regionale afstemming de uitvoering van Veilig Thuis organiseren. (Jeugdwet artikel 2.4 lid 2a en Wet Maatschappelijk Ondersteuning artikel 4.1.1 lid 1)
2. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het organiseren van een goede samenwerking van VT en de GI's met de buurtteams en zorgaanbieders.
3. Gemeenten moeten toetsen of VT en de GI's een goed klachtenprotocol hebben ingericht en of zij aan alle beroepsvereisten voldoen. VT en GI's moeten aan specifieke eisen voldoen omdat zij bijzondere verantwoordelijkheden hebben om maatregelen uit te voeren op basis van uitspraken van de Kinderrechter en om onderzoek te mogen doen. Daartoe vindt een certificering plaats op basis van een normenkader dat door het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt bepaald (zie 'Certificering jeugdbescherming en jeugdreclassering')
4. Gemeenten zijn niet de toezichthouder op de kwaliteit van de uitvoering. Deze taak is expliciet bij wet belegd bij de samenwerkende inspecties (zie 'Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd')
5. Gemeenten zijn niet in de positie en dragen niet de verantwoordelijkheid om inhoudelijk te kunnen beoordelen of medewerkers van VT of GI's hun werk goed doen. De gemeente is opdrachtgever van VT en de GI's en heeft in dat kader voortgangsgesprekken waarbij financiële en inhoudelijke verantwoording van de werkzaamheden worden besproken. De gemeente stuurt er op dat de uitvoering van GI's en VT goed past in het totaalplaatje van de zorg voor jeugd. Tevens moet de uitvoering van de taken dusdanig plaatsvinden, dat het past in de inhoudelijke doorontwikkeling van de zorg voor jeugd waar de gemeente voor verantwoordelijk is. De gemeente wordt door GI's en VT geïnformeerd over het aantal klachten dat wordt ingediend. Indien klachten gegrond worden verklaard pakt de gemeente

zo nodig haar rol als opdrachtgever en ziet er op toe dat opvolging vanuit VT of de GI voldoende wordt vormgegeven. De gemeente kan hierbij verbetervoorstellen doen. Als uit onderzoek van de inspectie naar voren komt dat VT en/of GI's niet goed hun werk doen, dan geeft de inspectie aan welke maatregelen genomen moeten worden. De gemeente ziet er ook hierbij op toe dat deze maatregelen worden uitgevoerd.

6. De gemeente Utrecht biedt burgers ondersteuning bij het bespreken of indienen van een klacht. Daartoe financieren wij het onafhankelijk Advies en Klachtbureau Jeugdzorg (AKJ). Bij twijfel welke weg te bewandelen kunnen burgers altijd kosteloos contact opnemen met het AKJ. Het AKJ kan met mensen meedenken en adviseren. Ook bij klachten over het functioneren van de RvdK kan men ondersteuning vragen bij het AKJ. Contactgegevens van het AKJ zijn [hier](#) te vinden.

Klachten over Veilig Thuis of een Gecertificeerde Instelling

Bij klachten over het functioneren van VT of GI's, is het belangrijk dat de klacht serieus, zorgvuldig en professioneel wordt opgepakt. Burgers kunnen te allen tijde terecht bij de gemeente als zij vragen hebben/klachten hebben over de betrokkenheid van VT of de GI. Vanuit de beleidsafdeling Jeugd wordt dan afgewogen of het voldoende is de burger te wijzen op de bestaande routes, of dat er een rol ligt bij de gemeente als opdrachtgever. Dit laatste is bijvoorbeeld het geval als een burger een klacht heeft ingediend die gegrond is verklaard, maar er onvoldoende opvolging wordt gegeven aan verbetering van de situatie. Per situatie wordt gewogen of de vraag van de burger per mail of telefoon kan worden opgepakt, of dat het wenselijk is persoonlijk in gesprek te gaan.

Elke VT-organisatie en GI heeft een klachtenregeling waarover cliënten actief worden geïnformeerd door de instelling. Klik [hier](#) voor informatie over het indienen van een klacht bij Samen Veilig Midden Nederland. Als mensen een klacht hebben kan die met de betrokken professional worden besproken, zo nodig met een manager van de organisatie er bij. Elke VT-organisatie en GI is verplicht een onafhankelijke klachtcommissie te organiseren. Hier nemen partijen aan deel die geen onderdeel uitmaken van de organisatie. VT of de GI worden in kennis gesteld van de bevindingen van de klachtencommissie. Als een klacht gaat over een ernstige situatie en/of met een structureel karakter, dan stelt de klachtencommissie de *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd* (IGJ) hiervan op de hoogte. Op het moment dat VT of de GI onvoldoende verbeteringen doorvoert, doet de klachtencommissie eveneens hiervan melding bij de IGJ.

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

De IGJ is in Nederland de instantie die toezicht houdt op de kwaliteit van zorg van VT en GI's. Klik [hier](#) voor de site. Ter uitoefening van deze toezichthoudende taak kan de IGJ bijvoorbeeld inspectiebezoeken brengen aan een VT-organisatie of GI of onderzoeken instellen. Op basis van haar bevindingen kan de inspectie bijvoorbeeld verbetervoorstellen eisen.

Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ)

Als een specifieke jeugdprofessional niet zou hebben gehandeld conform de professionele standaarden, bestaat ook de mogelijkheid tot het indienen van een klacht bij het College van Toezicht van het SKJ, daarmee wordt een tuchtrechtelijke procedure gestart. Informatie over het indienen van een klacht bij het SKJ vindt u [hier](#).

Certificering jeugdbescherming en jeugdreclassering

Met het *Aanwijzingsbesluit certificerende instelling Jeugdwet* heeft de rijksoverheid het Keurmerkinstituut aangewezen als certificerende instelling die als Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) het certificatietraject uitvoert, en – als de uitvoerende organisatie aan de criteria voldoet – het certificaat verleent, en toetst of de uitvoerende organisatie blijvend voldoet. Informatie vindt u [hier](#).

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Als de minister van VWS vindt dat een VT-organisatie of GI haar werk niet naar behoren doet, dan kan de minister van VWS een aanwijzing opleggen. In de uitzonderlijke situatie dat de veiligheid of de gezondheid van cliënten bij een VT-organisatie of GI in gevaar is, kan de minister van VWS een bevel opleggen. In een aanwijzing of bevel geeft de minister van VWS aan welke maatregelen een VT-organisatie of GI moet nemen om de kwaliteit weer op orde te brengen. Een VT-organisatie of GI is verplicht om aan een aanwijzing of bevel te voldoen. Overigens is de minister van VWS eindverantwoordelijk voor de IGJ. Dit betekent dat hij (aan het parlement) verantwoording moet afleggen over het handelen van de IGJ.

Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)

De RvdK valt niet onder de verantwoordelijkheid van gemeenten, maar valt rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Wat doet de RvdK:

- Zij doet onderzoek bij gezinnen waar opvoeden een probleem is geworden en kan de rechter verzoeken een kinderschermingsmaatregel op te leggen.
- De RvdK doet onderzoek en adviseert op verzoek van de rechter bij gezag- en omgangszaken, als ouders die uit elkaar gaan het niet eens worden over afspraken over de kinderen.
- Zij doet onderzoek naar de situatie van jongeren die met de politie in aanraking zijn gekomen. Vervolgens informeert de RvdK de rechter of de officier van justitie daarover en adviseert welke straf het meest passend is.
- Verder coördineert de RvdK de uitvoering van taakstraffen die aan jongeren zijn opgelegd. En de RvdK doet onderzoek in zaken op het gebied van Afstand(ter adoptie), Screening (van pleeg- en aspirant-adoptiegezinnen), Adoptie en Afstammingsvragen.

Informatie over het indienen van een klacht over de RvdK kunt u [hier](#) vinden.